

Economie Integraal vwo 2e druk

Samenvatting hoofdstuk 8 Onderhandelen

8.1 *Onderhandelingsvoorwaarden*

Onder welke voorwaarden is onderhandeling over prijzen mogelijk?

Onderhandelen over prijzen is mogelijk wanneer partijen (vragers en aanbieders) in min of meer gelijke positie tegenover elkaar staan. Beide hebben dan belang bij het totstandkomen van de overeenkomst. Meestal betekent dit, dat een relatief klein aantal vragers onderhandelt met een relatief klein aantal aanbieders.

Als individuele vragers en aanbieders (of kleine groepen vragers en aanbieders) extra investeringen hebben gedaan om de betreffende overeenkomst na te komen – relatiespecifieke investeringen – loopt degene die het meest heeft geïnvesteerd het risico van beroving door de andere partij.

Een bijkomend probleem bij onderhandelingen zijn gemaakte kosten die niet zonder meer kunnen worden terugverdiend. Deze verzonken kosten zouden bij onderhandelingen geen rol moeten spelen

8.2 *Loonvorming*

Hoe komen arbeidsvoorwaarden tot stand?

Loonvorming gaat om de prijs van arbeid. Hierbij spelen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt een voorname rol. De vraag op de arbeidsmarkt komt van bedrijven en overheid en bepaalt de werkgelegenheid; het aanbod komt van de beroepsbevolking.

De voorwaarden waaraan een individuele arbeidsovereenkomst moet voldoen, worden onder meer bepaald door:

- wettelijke regels; bijvoorbeeld: regels op Europees niveau, de artikelen van het Nederlandse Burgerlijk Wetboek, de Wet minimumloon.
- cao; arbeidsvoorwaarden die gelden binnen een bepaalde bedrijfstak.

Arbeidskosten worden niet alleen bepaald door het overeengekomen loon, maar ook door sociale premies die voor rekening van de werkgever komen en de voorzieningen op de werkplek. Het verschil tussen de loonkosten en het nettoloon van een werknemer wordt de loonwig genoemd.

Loonstijgingen hangen onder meer samen met prijscompensatie, een initiële verhoging en een incidentele verhoging.